

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 12 – Olie

Bevoegdheidenschema olie

versie 2018

olieschaarste, of dreiging daarvan

voor calamiteiten met buisleidingen en *offshore* mijnbouwinstallaties, zie het schema buisleidingen en het schema Noordzee, zeescheepvaart, havens

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. inzet noodvoorraden			
1a. verstrekken informatie	1a. aan minister van EZK	1a. art. 16 Wet voorraadvorming aardolieproducten 2012 (WVA 2012)	
1b. internationale coördinatie in IEA-verband	1b. Internationaal Energie Agentschap, lidstaten	1b. overeenkomst inzake een Internationaal Energieprogramma/ <i>Agreement on an international energy program</i> (Trb. 1975, 47) tezamen met de <i>Coordinated Emergency Response Measures</i> (CERM) die door het IEA zijn ontwikkeld krachtens art. 51 lid 1 van de overeenkomst	1b. in de WVA 2012 wordt geregeld op welke wijze Nederland invulling geeft aan de internationale verplichtingen (IEA en EU) tot het aanhouden van minimale (strategische) olievoorraden, zie 1b en 1c zie voor recente inzet van noodvoorraden Kamerstukken II 2010/11, 29 023, nr. 103
1c. besluitvorming in EU-verband of nationale inzet indien dat 'onmiddellijk noodzakelijk is voor een eerste reactie in het geval van bijzondere urgentie of als antwoord op een plaatselijke crisis'	1c. Europese Commissie en lidstaten	1c. art. 20 Richtlijn 2009/119/EG, houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (Oliecrisis-richtlijn), Pb. 2009, L 265/9, de opvolger van Richtlijn 2006/67/EG houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (Pb. 2006, L 217/8)	1c. de overeenkomst inzake een Internationaal Energieprogramma kent een <u>crisismechanisme</u> dat automatisch in werking treedt bij een tekort van 7%. Daarnaast zijn de <i>Coordinated Emergency Response Measures</i> ontwikkeld voor zgn. <u>sub-crisissituaties</u> (nog geen 7% tekort). Reeds sinds de jaren tachtig wordt CERM beschouwd als een alternatieve benadering, welke niet gebonden is aan het mechanisme van het IEP Verdrag. Sinds 1995 worden voor alle oliecrisisituaties, dus ongeacht de omvang van de olieaanvoeronderbreking, de beide benaderingen (crisismechanisme en CERM) als <u>gelijkwaardige alternatieven</u> beschouwd.

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>Op een flexibele wijze ‘in een stap-voor-stapbenadering’ zal dan worden bekeken wat – gegeven de oliemarktsituatie van dat moment – voor die crisissituatie de beste reactie door de IEA-landen zal zijn en hoe de samenstelling van het pakket te nemen maatregelen kan zijn. Dat betekent ook dat in plaats van de supranationale kanten van de IEP Overeenkomst (met de mogelijkheid dat een lidstaat wordt overstemd in de Raad van Bestuur, hetgeen niet geldt voor de CERM, zie art. 52, 61, 62 en 22 IEP Overeenkomst) maatregelen in onderlinge overeenstemming worden getroffen.</p> <p>De bevoegdheid van de <u>Europese Commissie</u> is anders, dat wil zeggen niet afhankelijk van overeenstemming van de EU-lidstaten</p>
<p>1d. aanspreken voorraden indien dit naar het oordeel van de minister noodzakelijk is bij een oliecrisis of dreigende oliecrisis (door te bepalen dat de wettelijke voorraad met een door de minister te bepalen gedeelte mag worden verminderd)</p>	<p>1d. minister van EZK</p>	<p>1d. art. 7 lid 1 onder a WVA 2012</p>	
<p>1e. bepalen dat vanwege een (dreigende) oliecrisis Nederlandse voorraad in het buitenland naar Nederland wordt overgebracht</p>	<p>1e. minister van EZK</p>	<p>1e. art. 7 lid 1 onder b WVA 2012</p>	
<p><u>2. verdeling</u></p>			
<p>2a. verstrekken informatie</p>	<p>2a. aan minister van EZK</p>	<p>2a. art. 10 Wet uitvoering Internationaal Energieprogramma (Wet IEP), Regeling gegevens aardolieproducten 1985</p>	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2b. allocatie in te zetten voorraden: aanwijzing aan COVA inzake aanwending van de voorraden van COVA bij een oliecrisis of dreigende oliecrisis	2b. minister van EZK	2b. art. 22 lid 2 WVA 2012	2b. COVA: Stichting Centraal orgaan voorraadvorming aardolieproducten te Rotterdam (houdt 70% van de strategische voorraad aan). Deze bevoegdheid kan worden aangewend bijvoorbeeld voor de bevoorrading van prioritaire verbruikers. De levering aan prioritaire verbruikers kan tevens - of daarnaast - worden gereguleerd in de vorm van een distributieregeling op grond van de Distributiewet, zie hierna 3a
2c. leveringsplicht: producent of handelaar opdragen een door de minister vastgestelde hoeveelheid aardolieproducten van een door hem aangegeven soort aan een of meer anderen (derden) te leveren, bijvoorbeeld om internationale (IEP) allocatieverplichtingen te kunnen nakomen	2c. minister van EZK	2c. art. 3 Wet IEP	2c. deze bepaling is een bijzondere regeling ten opzichte van de algemene regeling van de prestatieplicht in de Distributiewet (paragraaf 1a). Het verschil is dat voor toepassing van de Distributiewet een KB is vereist, terwijl inwerkingstelling van art. 3 Wet IEP vormvrij is
2d. vordering in eigendom aardolieproducten	2d. minister van EZK	2d. art. 6 Wet IEP	2d. hiertoe kan ook de Vorderingswet worden toegepast (zie schema schaarste algemeen). Het verschil is dat voor toepassing van art. 3a Vorderingswet een KB is vereist, terwijl inwerkingstelling van art. 6 Wet IEP vormvrij is
2e. vordering brandstoffen: onteigening en beschikbaarstelling aan bevolking en bedrijven	2e. burgemeester na algemene of bijzondere machtiging minister van EZK (evt. na overleg met militair gezag) of op last van minister van EZK voor andere gemeenten, of burgemeester/voorzitter veiligheidsregio op grond van	2e. art. 76a ter t/m 76f Onteigeningswet*, art. 175, 176 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	2e. militair gezag is een vorm van militair bestuur, ingesteld op grond van de Oorlogswet voor Nederland. Dat is alleen mogelijk ten tijde van de beperkte of algemene noodtoestand. Het verschil tussen toepassing van deze bepalingen uit de Onteigeningswet en uit de Gemeentewet (en Wet veiligheidsregio's) is dat voor toepassing van de genoemde artikelen in de Onteigeningswet een KB is vereist, terwijl

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	algemene noodbevoegdheden		inwerkingstelling van art. 175, 176 Gemeentewet (en art. 39 Wet veiligheidsregio's) vormvrij is. Deze formele mogelijkheden tot vordering van brandstoffen door de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio zijn niet geschikt voor sturing van overheidswege bij een oliecrisis
<u>3. verbruikbeperkende maatregelen</u>			
3a. distributiemaatregel, bijvoorbeeld toepassen van kortingen op leveringsverplichtingen door olieleveranciers, rantsoenering brandstoffen	3a. bij Koninklijk Besluit	3a. art. 2 Wet IEP**, toepassing Distributiewet*	3a. bij toepassing van art. 2 Wet IEP is geen verlengingswet nodig na inwerkingstelling van de noodbevoegdheden van de Distributiewet (niet-toepassing art. 22c lid 2, zie over inwerkingtreding van art. 22c nieuw het schema schaarste algemeen, onderaan). Zie voor toepassing van de Distributiewet en de Hamsterwet het schema schaarste algemeen
3b. snelheidsbeperking bij olieschaarste	3b. minister van IenW in overeenstemming met minister van EZK en minister van JenV	3b. art. 2 lid 3 onder a Wegenverkeerswet 1994 en hoofdstuk VA Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	
3c. autoloze zondag	3c. minister van EZK bij regeling, in overeenstemming met minister van IenW en minister van JenV	3c. Regeling autoloze zondag bij oliecrisis (Stcrt. 2001, 54), op grond van art. 6 Distributiewet*	
<u>4. prijsmaatregel</u> zie schema prijzen en lonen			
<u>5. in- en uitvoermaatregelen</u> zie schema schaarste algemeen			

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

***) Artikel 2 Wet IEP is bij de Wet modernisering noodwetgeving Verkeer en Waterstaat en Economische Zaken abusievelijk niet aangepast aan het nieuwe art. 22c en 24 Distributiewet (art. XVII jo. art. X onder E; Stb. 2004, 686):

- In art. 2 lid 1 Wet IEP dient voor ‘artikel 24, tweede, zesde en zevende lid, van de Distributiewet’ te worden gelezen: artikel 22c, eerste, vijfde en zesde lid, van de Distributiewet.
- In art. 2 lid 2 Wet IEP dient voor ‘artikel 24, derde lid, van de Distributiewet’ te worden gelezen: artikel 22c, tweede lid, van de Distributiewet.
- In art. 2 lid 3 Wet IEP dient voor ‘artikel 24, tweede lid, van de Distributiewet’ te worden gelezen: artikel 22c, eerste lid, van de Distributiewet.

NB 1. Olie is een sector die valt onder alertering terrorismebestrijding (atb). De bijlage bij het Besluit van 14 december 2005 houdende tijdelijke herindeling van ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662), bevat echter geen verwijzing naar wetten die betrekking hebben op deze sector.

NB 2. De Wet medewerking verdedigingsvoorbereiding en de Wet beschikbaarheid goederen hebben betrekking op de preparatiefase.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

